NELJATEISTKÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2026
1Jh 3:11–18 (1Sm 24:9–12.17–21; Mt 5:43–48)

11 Jah, see ongi sõnum, mida te olete kuulnud algusest peale, et me peame üksteist armastama.

12 Mitte nii nagu Kain, kes oli kurjast ja lõi maha oma venna. Ja mispärast ta lõi tema maha? Sellepärast, et tema teod olid kurjad, aga ta venna omad õiged.

13 Ärge imestage, vennad, kui maailm teid vihkab.

14 Me teame, et oleme tulnud surmast ellu, sest me armastame vendi. Kes ei armasta, see jääb surma.

15 Igaüks, kes vihkab oma venda, on mõrvar, ja te teate, et ühelgi mõrvaril ei ole igavest elu, mis temasse jääks.

16 Armastuse me oleme ära tundnud sellest, et Kristus on jätnud oma elu meie eest; ning meie oleme kohustatud jätma oma elu vendade eest.

17 Kui nüüd kellelgi on selle maailma vara ja ta näeb oma venna olevat puuduses, ent lukustab oma südame tema eest – kuidas saab Jumala armastus jääda temasse?

18 Lapsed, ärgem armastagem sõnaga ja keelega, vaid teoga ja tõega!

> Sest see on sõnum, mida olete kuulnud algusest, et armastaksime üksteist – mitte nagu Kain oli kurjast ja lõi maha oma venna. Ja mis hea pärast ta lõi ta maha – sest tema teod olid kurjad, ta venna omad aga õiged! Ja ärge pange imeks, vennad, et maailm teid vihkab. Meie teame, et oleme surmast läinud üle ellu, sest me armastame vendi. See, kes ei armasta, püsib surmas. Igaüks, kes vihkab oma venda, on inimesetapja, ja te teate, et ühelgi inimesetapjal ei ole temas püsivat igavest elu. Selles me oleme ära tundnud armastuse, et Tema on andnud oma hinge meie eest – ka meie oleme kohustatud andma oma hinged vendade eest. Kes nüüd aga omab maailma hüüt ja näeb, et ta vennal on puudus, ja ennast talle sulgeb – kuidas temas püsib Jumala armastus? Lapsukesed, ärgem armastagem sõnas ega keeles, vaid teos ja tões.

Sissejuhatus

Esimene Johannese kiri erineb enamusest epistlitest selle poolest, et sel puuduvad tavapärane sissejuhatav tervitus ja pöördumine konkreetse adressaadi poole. Samuti ei mainita kirja autori nime (isegi mitte taolisel viisil, nagu teise ja kolmanda kirja alguses, kus autorina nimetatakse «vanemat». Nii meenutab Johannese esimene kiri pigem jutlust või teoloogilist käsitlust, mille puhul samal ajal on selgelt tuntav konkreetse adressaadi olemasolu – viimast võib järeldada kirja emotsionaalsest, julgustavast ja kohati isegi murelikust toonist.

Sellele, et kirja autoriks on, nagu kinnitab pärimus, apostel ja evangelist Johannes, viitavad eeskätt Johannese evangeeliumile lähedased sõnavara ja käsitluslaad. Kiri

pärineb tõenäoliselt esimese sajandi lõpukümnendi keskpaigast.[1] Kirjutamise kohaks oli arvatavasti Efesos ning kiri oli mõeldud eeskätt Väike-Aasia kristlastele.

Apostel Johannes kinnitab oma kirjades kahte põhjapanevat usutõde: õpetust Jumalast, kes on meid oma armastuses lunastanud ja uuesti sünnitanud, ning õpetust Jeesusest Kristusest, Jumala ainusündinud Pojast, kes on saanud lihaks, s.t tõeliseks inimeseks, ning meid oma vere läbi Jumalaga lepitanud.

Vastandudes teravalt neile, kes püüavad kristlasi eksitada vastupidise õpetusega, näitab apostel selgelt ja ühemõtteliselt, kuidas teha vahet Jumala lastel ja kuradi lastel ehk antikristustel (kristusevastastel): «Kes on valetaja? Eks ju see, kes salgab, et Jeesus on Kristus. Antikristus on see, kes salgab Isa ja Poega. Kes iganes salgab Poja, sellel pole ka Isa; kes tunnistab Poega, sellel on ka Isa. Kellel on Poeg, sellel on elu; kellel ei ole Jumala Poega, sellel pole elu.» (1Jh 2:22j; 5:12)

Siinkohal on oluline märkida, et apostel mitte ei arutle ega argumenteeri, vaid esitab usulauseid kindla ja äratuntud tõena, millele vastu vaidlemine tähendaks kas valetamist või Jumala tembeldamist valetajaks: «Ma ei kirjutanud teile sellepärast, et te tõde ei tea, vaid et te teate seda ning et ühtegi valet ei tule tõe seest. Kes ei usu Jumalat, see on teinud Tema valelikuks, sest ta pole uskunud tunnistust, mille Jumal on andnud oma Poja kohta.» (1Jh 2:21; 5:10)

Esimese Johannese kirja kõrgpunktiks on kahtlemata sõnad: «Jumal on armastus.» (1Jh 4:16). Armastusest Jumala olemusena tuleneb otseselt, et ka Jumala lapsed peavad elama armastuses, mis seisneb eeskätt Jumala käskude pidamises (1Jh 5:3). Armastada tuleb nii seda, kes meid on sünnitanud, s.t Jumalat, kui ka neid, kes nagu meiegi on Temast sündinud: «See käsk on meil temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda! Igaüks, kes armastab seda, kes ta on sünnitanud, armastab ka seda, kes Temast on sündinud.» (1Jh 4:21; 5:1)

Johannes innustab kristlasi elama ilma patuta, kuna «ükski, kes püsib Temas, ei tee pattu; ükski, kes teeb pattu, ei ole näinud ega mõistnud Teda» (1Jh 3:6), ent näitab samal ajal, et paraku ei saa keegi tõele truuks jäädes väita, et tal pattu ei oleks: «Kui me ütleme: «Meil ei ole pattu», siis me petame iseendid ja tõde ei ole meis.» (1Jh 1:8)

Seda tõdedes kinnitab apostel kristlasi usus lepitusse ja andeksandmisse, isegi väga raskete pattude puhul: «Mu lapsed, seda ma kirjutan teile, et te ei teeks pattu. Aga kui keegi patustab, siis on meil eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus, kes on õige, ning Tema

---

[1] Klaus Berger, kes on tuntud Uue Testamendi tekstide tavalisest varasema dateerimise poolest, pakub Johannese esimese kirja koostamisajaks aastat 55, põhjendades seda arvamusega, et kuna kiri teeb Johannese evangeeliumist märksa teravamalt ja välistavamalt vahet õigel ja eksiõpetusel, peab see olema kirjutatud varem, ajal, mil kristlus ei olnud veel laiemalt levinud.

on lepitusohver meie pattude eest, kuid mitte üksnes meie, vaid ka terve maailma pattude eest. Te teate, et tema on ilmunud patte ära kandma ning Temas endas ei ole pattu.» (1Jh 2:1j; 3:5) Esimene Johannese kiri lõpeb igal ajal aktuaalse manitsusega: «Lapsed, hoiduge ebajumalate eest! » (1Jh 5:21)

Keelelisi märkuseid

Sõnum – ἡ ἀγγελία – sõna ἀγγελία tähistab nii sõnumit kui [ametlikku] teadaannet ja korraldust.

Peame…armastama – ἀγαπῶμεν – sõnasõnalt: «armastaksime» (tingiv kõneviis). Sõna ἀγαπάω tähendab «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama»[2], ning tähistab isetut, ennastandvat armastust.

Kain – nimi Κάϊν – קַיִן – tuleneb 1Ms 4:1 kohaselt sõnast קָנָה – «saama», «omama».[3]

Kurjast – ἐκ τοῦ πονηροῦ – sõna πονηρός tähendab «kuri», «halb», «rikutud», «täis häda/ vaeva/viletsust», ning võib tähistada ka isikulist kurjust (s.t kuradit).

Venna – τὸν ἀδελφὸν – sõna ἀδελφός – «vend» – koosneb eitavast eesliitest α ja sõnast δελφύς – «[ema-] üsa» –, tähistades nõnda eeskätt neid, kes on sama ema lapsed, ning ülekantult väga lähedasi inimesi.

Mispärast – χάριν τίνος – võiks tõlkida ka: «mis hea pärast», kuna siin eessõnana tarvitatav sõna χάριν tuleneb sõnast χάρις – «arm», «hea tahe», «heameel», «meeldivus».

Teod – τὰ ἔργα – sõna ἔργον tähendab «tegevus», «ettevõtmine», «töö», «[teatava töö teostamiseks] tehtav».

Õiged – δίκαια – sõna δίκαιος tähendab «õige», «seadusekuulekas», «vooruslik», «kombekas».

Ärge imestage – μὴ θαυμάζετε – sõna θαυμάζω tähendab «imestama», «imeks panema», ka «imetlema».

Maailm – ὁ κόσμος – sõna κόσμος tähistab korrastatud ilmaruumi, maailma, ülekantult ka inimkonda, samuti maailma («selle ilma») asjadekorraldust. Uues Testamendis võib sellel sõnal olla ka negatiivne tähendusvarjund («jumalatu maailm»).

---

[2] Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea אָהַב – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

[3] וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה – Tõi ilmale Kaini ja ütles: «Olen saanud mehe Issandalt.»

Jääb – μένει – sõna μένω tähendab «viibima», «paigale jääma», aga ka «püsima [jääma]», «vastu pidama».

Mõrvar – ἀνθρωποκτόνος – sõnasõnalt: «inimesetapja».

Igavest – αἰώνιον – sõna αἰώνιος kasutatakse eeskätt ilma alguse ja lõputa olemise kohta, ent see võib tähistada ka ajastut kui teatud terviklikku (ja enamasti inimlikult mõõtmatut) ajavahemikku.

Armastuse – τὴν ἀγάπην – sõna ἀγάπη tuleneb verbist ἀγαπάω.

On jätnud – ἔθηκεν – sõna τίθημι tähendab «asetama», «paigutama», «seadma», «[maha] panema».

Elu – τὴν ψυχὴν – sõna ψυχή tähendab «hing», ka «elujõud», «elu».

Oleme kohustatud – ὀφείλομεν – sõna ὀφείλω tähendab «võlgnema», «[millekski või kellegi ees] kohustust omama».

Vara – τὸν βίον – sõna βίος tähistab nii elu (mitte abstraktselt, vaid kellegi konkreetselt elatud elu) kui ka elatist ja eluhüvesid.[4]

Südame – τὰ σπλάγχνα – sõna σπλάγχνον tähistab inimese siseelundeid, ülekantult inimest seesmiselt haaravat kaastunnet või haletsust.

Lapsed – τεκνία – sõna τεκνίον on deminutiiv sõnast τέκνον – «laps» –, niisiis oleks parem tõlkida «lapsukesed».

Tõega – ἀληθείᾳ – sõna ἀλήθεια – «tõde» – koosneb eitavast eesliitest α ja verbist λανθάνω – «varjul olema», «peidetud/tundmatu olema».[5]

Sisuline analüüs

Oma kirja teises peatükis manitseb apostel Johannes lugejaid, et nad hoiaksid valguse, tõe ja armastuse poole isegi siis, kui neid püüavad eksitada kas nende oma patt ja sellest võrsuv süütunne või need, kes on ise tõest eemaldunud ning püüavad nüüd teisigi endaga kaasa tõmmata. Johannes julgustab patuseid: «Kui keegi patustab, siis on meil eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus, kes on õige, ning Tema on lepitusohver meie pattude eest, kuid mitte üksnes meie, vaid ka terve maailma pattude eest.» (1Jh 2:1j)

---

[4] 1739. aasta Piiblis: «peatoidust».

[5] See tähendab, et tõde on kreeka keeles ja meeles miski, mis on ilmselge, vastuvaidlematult äratuntav.

Ühtlasi kinnitab apostel neile, keda üritatakse eksitada: «Võidmine, mille te olete saanud Temalt, püsib ju teis ning teil pole vaja, et keegi teid õpetaks; vaid nii nagu Tema võidmine teid kõiges õpetab – see on tõde, mitte vale – ja nii nagu Tema teid on õpetanud, nõnda püsige Kristuses.» (1Jh 2:27)

Kirja kolmanda peatüki alguses tuletab Johannes lugejaile meelde, et nad on Jumala lapsed ega pea hoolima sellest, et maailm ei taha neid ei tunda, tunnistada ega tunnustada. Apostel suunab oma lugejate pilgu sellele, mis neid ees ootab ning on mõõtmatult suurem ja imelisem praegusest: «Me oleme nüüd Jumala lapsed, ja veel ei ole saanud avalikuks, kes me ükskord oleme. Me teame, et kui Tema saab avalikuks, siis me oleme Tema sarnased, sest siis me näeme Teda, nii nagu Ta on.» (1Jh 3:2)

See ei ole ainult privileeg, vaid see on kutsumus ja kohustus: «Igaüks, kellel on selline lootus Tema peale, puhastab ennast, just nagu Tema on puhas. Ükski, kes püsib Temas, ei tee pattu; ükski, kes teeb pattu, ei ole näinud ega mõistnud Teda. Lapsed, ärgu keegi eksitagu teid! Kes teeb õigust, on õige, nii nagu Tema on õige. Sellest on näha, kes on Jumala lapsed ja kes kuradi lapsed: ükski, kes ei tee õigust, ei ole Jumalast, nagu ka mitte see, kes ei armasta oma venda.» (1Jh 3:3.6j.10)

Järgnevalt näitab apostel, millised on need kaks teed, millel käimine teeb selgeks, kas tegemist on Jumala või kuradi lapsega. Esimese asjana seob apostel aga järgneva sellega, millega oli oma kirja alustanud: «Jah, see ongi sõnum, mida te olete kuulnud algusest peale, et me peame üksteist armastama.» (1Jh 3:11) See on ilmselge viide kirja esimestele salmidele, milles esitatud tõe omaksvõtmine peab saama nähtavaks (lihaks) armastusena: «Mis algusest peale on olnud, mida me oleme kuulnud, mida me oleme oma silmaga näinud, mida me oleme vaadelnud ja mida meie käed on katsunud – seda me kuulutame Elu Sõnast. Jah, Elu on saanud avalikuks, ja me oleme näinud ja me tunnistame ja kuulutame teile igavest elu, mis oli Isa juures ja on saanud meile avalikuks. Mida me oleme näinud ja kuulnud, seda me kuulutame ka teile, et teilgi oleks osadus meiega. Meie osadus on osadus Isaga ja Tema Poja Jeesuse Kristusega. Ja me kirjutame seda, et meie rõõm oleks täielik. Ja see on sõnum, mida me oleme kuulnud Temalt ja kuulutame teile: Jumal on valgus, ja Temas ei ole mingit pimedust. Kui me ütleme: «Meil on osadus Temaga», kuid käime pimeduses, siis me valetame ega tee tõtt. Aga kui me käime valguses, nõnda nagu Tema on valguses, siis on meil osadus omavahel ning Jeesuse, Tema Poja veri puhastab meid kogu patust.» (1Jh 1:1–7)

Just see teeb selgeks, kas keegi on Jumala või kuradi laps. Kuradi laste näitena nimetab Johannes esimest mõrtsukat – Kaini: «Mitte nii nagu Kain, kes oli kurjast ja lõi maha oma venna. Ja mispärast ta lõi tema maha? Sellepärast, et tema teod olid kurjad, aga ta venna omad õiged.» (1Jh 3:12) Kain oli kurjast, teda ei täitnud ega juhtinud mitte armastus, vaid vihkamine, ja see tähendab, et tema isa ei olnud mitte Jumal, vaid kurat, kes «on mõrtsukas algusest peale» (Jh 8:44).

Kuradil ei ole muud eesmärki kui varastada, tappa ja hukata (Jh 10:10), temas ei ole tõde ja temas ei ole ka elu – temas on ainult surm, mida ta levitab nende kaudu, kes annavad ennast tema meelevalda. Nii juhtus siis, kui esimesed inimesed andsid järele kiusatusele ja lasksid end maol eksitusse juhtida – selle otseseks tagajärjeks oli sealtpeale järelejätmatult korduv tragöödia: vennatapp või vähemalt oma venna kadestamine ja vihkamine. Lisaks Kainile ja Aabelile võime siinkohal mõelda Ismaelile ja Iisakile, Eesavile ja Jaakobile, Joosepile ja tema vendadele: mitte ainult Kaini järeltulijad ei tapa haava pärast meest ja verme pärast noorukit (1Ms 4:23), mitte ainult Ismael ei ela lakkamatus «vaenus kõigi oma vendadega» (1Ms 16:12), vaid see on kogu inimkonna lugu pattulangusest kuni tänase päevani.

Esimese – ja iga – vennatapu põhjus on kõigile hästi teada: «Ja mispärast ta lõi tema maha? Sellepärast, et tema teod olid kurjad, aga ta venna omad õiged.» (1Jh 3:12) Johannese sõnul on olemas kaks olemisviisi: üks, mis on surma meelevallas, ja teine, mis on elu meelevallas. Need, kes elavad tões ja armastuses, on läinud surmast üle ellu, need aga, kes elavad vales ja vihkamises, viibivad endiselt surma meelevallas.

Ainus, kes võib selle enesehävituse nõiaringi purustada, on Jumal, sest «ükski [inimene] ei või venna eest anda luna ega tema eest maksta Jumalale lunastushinda, sest nende hinge luna on liiga kallis ja peab jääma igavesti tasumata selleks, et keegi ei jääks elama lõppemata ega näekski hauda» (Ps 49:8–10). Jumal on seda teinud, ning oma ainusündinud Pojas Jeesuses Kristuses on Jumal taastanud ka vennaks olemise nõnda, et see oleks taas kooskõlas Tema loomistahtega: «Need, keda Ta on ette ära tundnud, need Ta on ka ette määranud saama Tema Poja näo sarnaseks, et Tema oleks esmasündinu paljude vendade seas.» (Rm 8:29)

Nagu apostel Paulus teadis, et «elu Vaimu seadus Kristuses Jeesuses on vabastanud [meid] patu ja surma seadusest» (Rm 8:2), nii teadis ka Johannes, et me «oleme tulnud surmast ellu, sest me armastame vendi» (1Jh 3:14), ning et «selleks ongi Jumala Poeg saanud avalikuks, et Ta tühistaks kuradi teod» (1Jh 3:8). Mitte ühelgi mõrtsukal – inimesetapjal – ei ole elu, sest mõrtsukas toob surma ja on seetõttu ka ise surnud: «Kes ei armasta, see jääb surma. Igaüks, kes vihkab oma venda, on mõrvar, ja te teate, et ühelgi mõrvaril ei ole igavest elu, mis temasse jääks.» (1Jh 3:14j)

Eeskätt puudutab see jumalatut maailma: «Ärge imestage, vennad, kui maailm teid vihkab.» (1Jh 3:13) Siiski ei jää sellest kõrvale ka need, keda apostel nimetab vendadeks, s.t Jumala lapsi, Jumala perekonda. Isegi kui apostel peab otseselt silmas kogudust lõhestavaid eksiõpetajaid, kes «on küll välja läinud meie seast, kuid […] pole olnud meie hulgast» (1Jh 2:19), on tema sõnad laiemalt meeldetuletuseks kõigile kristlastele, ka neile, kes tunnevad ja tunnistavad tõde – tõde Jeesusest Kristusest, kes «on jätnud oma elu meie eest» (1Jh 3:16) ning on «tõeline Jumal ja igavene elu» (1Jh 5:20).

Kristlaseks olemine, tõest adekvaatse ja usutava tunnistuse andmine, ei saa jääda abstraktseks tõekspidamiseks ega pelgaks huulte tunnistuseks, sest nii, nagu «Kristus on jätnud oma elu meie eest», oleme ka meie «kohustatud jätma oma elu vendade eest» (1Jh 3:16). See ei tähenda mitte ainult valmisolekut füüsiliseks surmaks oma usukaaslaste eest, vaid ka seda, et oleme valmis jagama meile osaks saanut nendega, kes seda vajavad – et oleme vajadusel valmis koguni kõik oma hinge tagant ära andma, isegi kui meilt ei nõuta koheselt meie hinge (s.t elu) andmist: «Kui nüüd kellelgi on selle maailma vara ja ta näeb oma venna olevat puuduses, ent lukustab oma südame tema eest – kuidas saab Jumala armastus jääda temasse?» (1Jh 3:17)

See, kes ei armasta, eitab ja salgab oma teo (või tegematajätmisega) sedasama tõde Jeesusest Kristusest, mida ta oma huultega tunnistab, sest kui ta sulgeb oma südame vennale, siis ta sulgeb oma südame armastusele, ja see tähendab, et ta sulgeb oma südame ka Jumalale, kes on armastus (1Jh 4:8.16). Ning kui temas ei ole Jumalat, siis ei ole temas ka elu – ta on jätkuvalt surma meelevallas.

Kõik meie teod ja kogu meie elu peavad olema kooskõlas tõega. Johannes ei pea siin silmas pelgalt üleüldist siirust ja ausameelsust, vaid tõde Jeesusest Kristusest, tõelisest Jumalast, kes on saanud tõeliseks inimeseks ja ennast meie eest andnud – Temast, kes on «tee ja tõde ja elu» (Jh 14:6). See, kas meie elu on või ei ole kooskõlas tõega Jeesusest Kristusest, teeb nähtavaks selle, kes ja kelle lapsed me oleme – kas Jumala või kuradi omad. Või teisiti öeldes: see teeb nähtavaks selle, millised vennad me oleme – kas nagu Kain, «kes oli kurjast ja lõi maha oma venna» (1Jh 3:12), või nagu Jeesus Kristus, kes «on jätnud oma elu meie eest» (1Jh 3:16).

Kolmandat võimalust, kolmandat teed ei ole: me käime kas elu või surma teed. Me oleme kas kuradi lastest inimesetapjad, kes külvavad vihkamist ja surma, või Jumala lapsed, kes hoolimata sellest, et maailm neid vihkab, kuulutavad ja jagavad armastust ja elu – elu, mille allikaks on Jumal, ja armastust, mille ülimaks avalduseks on Jumala ainusündinud Poja ohvrisurm: «Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me Tema läbi elaksime. Selles on armastus – ei, mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid et Tema on armastanud meid ja on läkitanud oma Poja lepitusohvriks meie pattude eest.» (1Jh 4:9j)

Kui me armastame mitte ainult «sõnaga ja keelega, vaid teoga ja tõega» (1Jh 3:18), siis me «tunneme, et oleme pärit tõest» (1Jh 3:19) ning püsime Jumalas ja Jumal meis (1Jh 3:24). Siis võime täie kindlusega tunnistada, et «Jumal on andnud meile igavese elu ja see elu on Tema Pojas» (1Jh 5:11), ning teada, et «meie tunnistus on tõsi» (3Jh 1:12).

Jutluseks

Nelipühale järgneva neljateistkümnenda pühapäeva teema on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Meie ligimene». Teemat selgitatakse järgmiselt: «Jeesus andis oma elu ja õpetusega tunnistust Jumala armastusest, mis ületab kõik inimlikud piirid. See eeskuju kohustab meidki nägema igas inimeses oma ligimest. Kristuselt saame ka jõu headeks tegudeks ning ligimese teenimiseks. Inimene ei ole ise alati teadlik sellest, et ta head tehes tegutseb Jumala armastuse vahendajana.»

Teemavalik lähtub esimese lugemisaasta pühakirjatekstidest, eeskätt Evangeeliumist, milleks on tähendamissõna halastajast samaarlasest (Lk 10:25–37). Jeesus näitab halastaja samaarlase looga, et ligimesearmastuse käsk hõlmab kõiki – ka neid, keda tavaliselt ei kiputa ligimeseks pidama. Teise lugemisaasta Evangeeliumis, milleks on lõik Mäejutlusest (Mt 5:43–48), laiendab Jeesus käsku armastada koguni neile, kes meid vihkavad: «Te olete kuulnud, et on öeldud: Armasta oma ligimest ja vihka oma vaenlast! Aga mina ütlen teile: Armastage oma vaenlasi!»

Vana Testamendi lugemiseks (1Sm 24:9–12.17–21) on teisel lugemisaastal Evangeeliumiga hästi kokku sobiv lugu sellest, kuidas Taavet ei kasutanud soodsat võimalust tappa teda vaenavat kuningas Sauli, vaid halastas tema peale, kinnitades, et on oma ustavuses tema ees siiras.

Teise lugemisaasta Epistel (1Jh 3:11–18) kõneleb vennaarmastusest, mis peab vastanduma jumalatut maailma täitvale vihkamisele, kusjuures Epistlis kesksel kohal olev näide Kainist, kes, «olles kurjast», tappis oma venna Aabeli, on täiesti enesestmõistetavalt laiendatav kogu inimkonnale, nii et «maailma» ja «vendi» eristavateks kriteeriumiteks jäävadki viimselt vihkamine ja armastus.

Selles, kas keegi elab armastuses või vihkamises, saab avalikuks see, kas ta on läinud surmast üle ellu või on endiselt surma meelevallas – kas ta on Jumala või kuradi laps. Kolmandat võimalust ei ole – nagu ei ole võimalik seegi, et keegi võiks olla Jumala laps Tema armastusest üksnes huultega tunnistust andes. Jumal on armastus ja see tähendab, et kui me sulgeme end armastusele – ükskõik, kelle vastu –, siis me sulgeme ennast ka Jumalale, ning ühtlasi sulgeme ennast tõele ja elule. Kui meie sees on armastuse asemel vihkamine, siis ei ole me mitte Jumala, vaid kuradi lapsed – täpselt samasugused inimesetapjad nagu Kain, kes elu asemel jagas surma.

Kristus on andnud oma elu, loovutanud oma hinge selleks, et meil oleks elu. Temasse jäädes, ennast Tema kombel armastuses andes, oleme läinud surmast ellu ja võime teada, et «kui Tema saab avalikuks, siis me oleme Tema sarnased, sest siis me näeme Teda, nii nagu Ta on» (1Jh 3:2).

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidena:

1. Jumal on andnud oma ainusündinud Poja meie eest, et meil oleks elu. See on sõnum, millega apostel Johannes alustab oma kirja ning mis on tal meeles ka siis, kui ta tuletab oma lugejaile meelde, et oleme kohustatud üksteist armastama. See, kas me armastame või mitte, näitab, kelle lapsed me oleme: need, kes elavad armastuses, on Jumala lapsed, need aga, kes elavad vihkamises, on kuradi lapsed. Kolmandat võimalust ei ole, nagu ei ole ka võimalust anda tunnistust oma usust Jeesusesse Kristusesse üksnes huultega – meie tunnistus on tõde üksnes siis, kui me ei armasta «sõnaga ja keelega, vaid teoga ja tõega» (1Jh 3:16).
2. Näitena kuradi lastest – nendest, kes on kurjast – toob apostel Johannes Kaini, kes tappis oma venna Aabeli. Sellega sai alguse enesehävituse nõiaring, mis hoiab inimkonda tänaseni oma meelevallas. Ainus väljapääs sellest nõiaringist on Jumala armastus Jeesuses Kristuses, kes on andnud oma elu selleks, et meil oleks elu – kelle «veri puhastab meid kogu patust» (1Jh 1:7). Igaüks, kes «teeb pattu, on kuradist, sest kurat teeb pattu algusest peale», ent Jumala Poeg on selleks «saanud avalikuks, et Ta tühistaks kuradi teod» (1Jh 3:8). Igaüks, kes elab vihkamises, on mõrvar ja temas ei ole elu – Jeesuses Kristuses on meile aga kingitud armastuse täius, mis «puhastab meid kogu ülekohtust» (1Jh 1:9) ning toob meile igavese elu lootuse.
3. Kristuse eeskuju järgides peame meiegi olema valmis andma ennast oma vendade eest. See ei tähenda mitte alati seda, et peame teiste inimeste eest surma minema, küll aga tähendab see päris kindlasti, et peame olema valmis jagama nendega seda, mis meil on ning mida nad vajavad – kui tarvis, siis kuni selleni, et anname ära kõik, mis meil on. See on hädavajalik ka meie endi pärast, sest kes sulgeb oma südame puuduses olevale vennale, see sulgeb oma südame armastusele – ja see tähendab, et ta sulgeb oma südame Jumalale, kes on armastus. Ei tõde, elu ega armastus ole apostel Johannese jaoks midagi abstraktset, üleüldist, vaid need kõik on täiesti otseselt seotud Jumala lihaks saanud Sõnaga, Jeesuse Kristusega ja Temast tunnistuse andmisega. Kui me tunnistame mitte ainult sõnaga, vaid oma tegudega tõde Jeesusest Kristusest, tõelisest Jumalast ja tõelisest inimesest, kes on meie pärast inimeseks saanud ja meie eest surnud, ning kui me elame Tema armastuses, siis me oleme Jumala lapsed ning oleme päris kindlasti «tulnud surmast ellu» (1Jh 3:14).